

KRAJSOVSZKY GÁBOR:

TÉGY MINKET IS NEKED SZENTELT ÖRÖK ÁLDOZATTÁ!¹

A 34. Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus 75. évfordulójára ajánlva

„Az Oltáriszentség és Jézus Szíve kell most nekünk! Az Oltáriszentség és a szenvedő magyar nép egymásnak valók. Senkinek úgy nem kell ma, mint a magyarnak.”²

Mindszenty József

Bevezetés

„Az Oltáriszentség az Úr Krisztus testének és vérének szentsége, melyek a kenyér és bor színei alatt valósággal jelen vannak a hívek lelki táplálására és az újszövetség áldozatául.”³ Így szól az Oltáriszentség hittani meghatározása.

Az Eucharisztia⁴ (Oltáriszentség) a szeretet és az egység köteléke – ez volt a 75 évvel ezelőtt Budapesten megtartott Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus jelmondata. Ezen a nagyjelentőségű egyházi eseményen legmagasabb beosztásban – pápai képviselőként – Eugenio Pacelli bíboros-államtitkár, pápai legátus (a későbbi XII. Pius pápa) vett részt. A következőkben az akkor (és ma már egyre inkább) aktuális problémák tükrében elmondott beszédjéből olvashatunk részleteket: „A budapesti kongresszus hármas célja: hit, hódolat, tettek. Tehát nem a mai idők súlyossága ellenére, hanem éppen e súlyosság miatt hárul erre a Világkongresszusra az a szerep, s az a küldetés, amelyet három pontban foglalok össze: abban a világban, ahol a hit ellanyhult, büszke és megrendíthetetlen hitvallásban hirdetni a megváltás alapvető igazságait, amelyeket az Oltáriszentség misztériuma magában rejt, mint a hit foglalata. Abban a világban, amely magát az isteni törvények alól mindinkább kivonni törekszik, hirdetni a teljes és tudatos meghódolást az Oltáriszentség törvénye előtt (...) Abban a világban, amelyet megingattak és egyensúlyából kizökkentett az egyenetlenségre való uszítás, összefogni az összes jóakarató embereket, a szeretet apostoli keresztes-hadjáratára, hogy elősegítsék az egyetértés, a társadalmi boldogulás és az áldozatosság

---

¹ Eredetileg az Ósegyház pünkösdi szentmiséjének felajánló imádsága

² Mindszenty József mondotta Hatvanban, az Eucharisztikus Kongresszuson, 1947. június 8-án. Egyházam és Hazám II. Mindszenty József hercegprímás szentbeszédei II. Esztergom, 1994. 80-83.

³ Schütz Antal: Dogmatika II. Szent István Társulat Budapest, 1923. 304.

⁴ Az Eucharisztia görög eredetű szó (az *eu* - jó és a *kharisz* - kegyelem, kegyelmi adomány szavakból), jelentése: hálaadás.

munkáját, attól a testvéri szeretettől áthatva, amelyet az Oltáriszentség, »a szeretet köteléke« áraszt magából.”⁵

Minden igazi vallás lényegéhez tartozik az áldozat, vagyis az az aktus, amellyel a teremtmény elismeri abszolút függését Teremtőjétől.⁶ Amikor a szentmisében a kenyeret és a bort az oltárhoz hozzák és felajánlják, én is felajánlom magam. A kenyér és bor az ember életét, örömét és fáradtságát jelképezi. Én is odaadom örömeimet, bánatomat, mindenemet. Isten elfogadja felajánlásomat és az átváltoztatáskor válaszol az én önátadásomra, jelenné, mosttá teszi a keresztáldozatot és bekapcsolja ebbe az én felajánlásomat is. Sőt a szentáldozásban egész valóm bensőségesen egyesül Krisztussal, szent *communioba* kerülök vele.⁷

A vallásos hit alapja az Isten abszolút erkölcsi és logikai tekintélye. A teológiai ismeretek forrása pedig az isteni Kinyilatkoztatásra támaszkodó – a természetes emberi értelmén túlmutató – hittől megvilágosított értelem. Jelen kongresszus célja, hogy a hittől, azaz az Isten kegyelmétől megvilágosított értelemmel elfogadjuk és lelkünk számára gyümölcsözővé tegyük az Eucharisztia által adott, mindenkire kiterjedő, végtelen isteni kegyelmet.

A vallásos tisztelet fogalma

A vallás Isten megismerése és akaratának teljesítése. A vallásos tisztelet (*cultus*) egy személy vallási kiválóságának hódolattal való elismerése (*agnitio excellentiae*). Ez a kiválóság lehet kisebb, vagy nagyobb, így a tiszteletnek is lehetnek különböző fokai, mert a tisztelet fokát a kiválóság nagysága határozza meg. Isten Önmagától való, maga a lét, ezért végtelenül tökéletes. Minden más létező Tőle függ, az Ő teremtménye, tehát kiválósága véges. Istent végtelen kiválósága (*infinita excellentia*) miatt a legnagyobb vallási tisztelet, az imádás (*cultus latriae*) illeti. Az Isten Szentháromság, Atya, Fiú és Szentlélek, így mindhárom isteni személyt imádás illeti.⁸

Az átlényegülés fogalma és mibenléte

Jézus Krisztus teste és vére átlényegülés által jelenik meg a kenyér és a bor külső színei alatt. „Tehát, ami előbb kenyér volt, az utóbb az ő teste lett; minthogy azonban

---

⁵ A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Emlékkönyve. Szent István Társulat, Budapest 1938. 113.; Zsigány Miklós, Fényi András: XII. Pius élete és válogatott beszédei. Magyar Jövő Ifjúsági Irodalmi Rt. 1943. 447.

⁶ Praeconia 2010. 1-2.

⁷ In: Krajsovszky Gábor: Erdős Mátyás atya elmélkedései, beszédei, előadásai II. Budapest 2013. ISBN 978-963-08-5729-1

⁸ Krajsovszky Gábor: Erdős Mátyás atya elmélkedései, beszédei, előadásai. Budapest, 2006. 77. ISBN 978-963-06-1931-8 www.ppek.hu/k528.htm

külső változás nem történt se a kenyéren, se a boron, következik, hogy a legmélyén, a szubsztanciában ment az végbe. Olyanformán van ez, mint amikor egy úr azt mondja a rabszolgájának: te most szabad vagy; ezáltal külsőleg a volt rabszolgán semmi változás nem történt, voltaképpen pedig rendkívül mély és gyökeres változás ment végbe rajta.”⁹

Forma dat esse rhei - a forma adja a dolgok lényegét. Ezt a filozófiai megállapítást az Eucharisztia esetében hogyan kell értelmezni? Forma alatt *lényegi* forma, és nem külső figura értendő. Az átváltoztatásban (transfiguratio; átlényegülés – transsubstantiatio) a kenyér és a bor lényege Krisztus testének és vérének a lényegévé változik. [A *szubsztancia* – „lényeg” – mint alapfogalom, csak közvetve írható le. Ellentéte az akcicens. A szubsztancia olyan létező, amely nem egy másik létezőben benne rejlő meghatározás és nem is egy másik létezőnek metafizikai részprincípiuma, hanem saját valóságaként birtokolja azt a valóságot, amelyet jelöl. Önmagában áll, „*magánvaló*”.]¹⁰ A 'visus, gustus, tactus' (látás, ízlelés, tapintás) csalódik, mivel a *lényeg* miatt (és nem a külső formák, tehát nem dimenzió szerint) jön Krisztus. Az átváltoztatást követően nem mennyiségi, hanem *lényegi* kapcsolat áll fenn, ezért nem látjuk Jézust az átváltoztatott színek alatt. A kenyér és bor külső színei megmaradnak, a lényege megváltozik. Jézus nem dimenzióban, hanem lényeg szerint közeledik a kenyérhez. Ő lényegi céllal jön, nem pedig azzal a céllal, hogy dimenzióiban legyen jelen a színek alatt. Éppen ezért, a dimenziói is ott vannak, de nincs kiterjedése, mivel Ő lényegével van ott a kenyér színei alatt. Két tárgy dimenzióiban találkozik. Jézusnak nincs kiterjedése, mivel nem a dimenziókban való jelenlét céljával, hanem a lényegével való jelenléte céljából jön. Nem szorítja ki a kenyér lényegét, mert az egyszerű, egymást követő eseménysor lenne. Cserélődik a kenyér lényege, Jézus lesz belőle. Két lényeg cserélődik a külső színek alatt: a kenyér és bor lényege változik át Jézus lényegévé. Ez hittitok. (Ott nem összezsugorodva van Jézus és nem kerek alakban, hanem lényege szerint.) A corpus (átváltotatott kenyér) ugyanúgy romlik meg, mint a kenyér. Aquinói Szent Tamás filozófiája ez. Transzszubsztanciáció (a lényeg megváltozása): a kenyér és a bor szubsztanciájának (lényegének) átváltozása Jézus Krisztus testének és vérének szubsztanciájává, ami a szentmiseáldozatban elvégzett konszekrálás (átváltotatás) következtében Isten hatalma által megy végbe; ennek az átváltotatásnak az eredményeképp jelenvalóvá válik Jézus Krisztus teste és vére, miközben megmarad a kenyér és a bor érzéki jelenség-valósága (species). A szubsztancia azt jelenti, ami az átnyújtott eledelt valamilyen abszolút és végérvényes lét- és jelentés-összefüggésben kenyérré teszi, vagy már nem kenyérré, hanem Jézus Krisztus testévé. A species pedig az, ami hozzáférhető a profán, emberi tapasztalás számára (a kenyér és a bor színe, íze, formája). Az átváltotatás után a bornak és a kenyérnek csak az akcidentái (járulékok, species) maradnak meg, nem pedig a

---

⁹ Schütz Antal: Katolikus hittan középfokú iskolák számára. 15. kiadás. Szent István Társulat Budapest, 1941. 82.

¹⁰ Karl Rahner, Herbert Vorgrimler: Teológiai kishoztár. Szent István Társulat Budapest, 1980. 690.
www.ppek.hu/k150.htm

szubsztanciájuk.¹¹ Az Úr Jézus jelenléte kenyérhez, borhoz van kötve. Ha Krisztus 1 dl vérebe 5 liter bort öntök, attól még a bor színei megmaradnak. Mégsem mondhatom, hogy Krisztus vére, mert nem tudok rámutatni, hogy *hic*. Akkor a pap szándéka szerint csak az 1 dl-t (konkrét mennyiséget) változtatta át, és azt nem tudom megmutatni. Ha hígítom, akkor már nincs *hoc*, *hic*. Hogy hol a hígítási határ, nem tudjuk! A szenteltvíz viszont így szaporítható – mindig egy kicsit hagyunk és utántöltjük. De a Vér nem.¹² Az Oltáriszentség a legnagyobb csoda. Ezt sokan azért nem veszik észre, mivel nem feltűnő, nem „különleges” jelenség. A kenyér és a bor lényege eltűnik és helyébe lép Krisztus. Az átváltoztatott kenyérben és borban jelen van Jézus Krisztus teste és vére, istensége és embersége és az egész Szentháromság, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Jézus szó szerint csak az Ő testének és vérének mondta a kenyeret és a bort (tehát az Atya vagy a Szentlélek testének-vérének nem). De mivel Jézus Isten is, ezért a Szentháromság van jelen, mivel Isten van jelen az Oltáriszentségben. És Isten pedig nemcsak Jézus, hanem az Atya is és a Szentlélek is. Tehát ahol Isten jelen van, ott a Szentháromság van jelen (a Szentháromság mindig együttesen működik). Ha valaki áldozásnál porcikát kap, egy szentostyát kap, vagy véletlenül kettőt kap - egy Krisztust kap, nem felet és nem is kettőt, mert egy Krisztus van. A feltámadott Jézus teste és vére együtt van jelen mindkét szín alatt. Isteni jellege szerint nemcsak Jézus, hanem a Szentháromság van jelen. Ha Péter Nagyszombaton misézett volna, akkor nála érvényes lett volna az átváltoztatás, de a test is és a vér is csak külön-külön lett volna jelen a színek alatt, és nem úgy, mint Húsvétvasárnap, a feltámadás után (addig ugyanis a valóságban is külön volt Jézus teste és vére, mivel vére kiömlött). De Nagyszombaton az istenség és az emberség viszont már mindkét szín alatt jelen lett volna (mivel azok sose váltak el egymástól). Pünkösdig az apostolok nem miséztek. Az Oltáriszentség – ami azért Oltáriszentség, mert az oltáron jön létre – lelki táplálék.¹³ Az átváltoztatott kenyér és bor külső színei alatt jelen levő Jézus Krisztust – az Oltáriszentséget (Eucharisziát) – mindezek értelmében tehát a legmagasabb fokú vallási tisztelet, az imádás illeti meg.¹⁴

Záró gondolatok

A szentmisén kapott kincsek földi és örök boldogságunk eléréséhez elengedhetetlenül szükségesek. A szentmiseáldozat egyenest arra van rendelve, hogy megismételjék, és hogy általa a hívők újra meg újra tevékenyen részt vegyenek Krisztus áldozatában. A természetfeletti javak biztosítása érdekében mindent meg kell tennünk, és éppen ezért indokolt különféle ügyekért, vagy személyekért többször is szentmise útján könyörögni Isten előtt. Mindez Istentől kapott, páratlan

---

¹¹ Krajsovsky Gábor: Erdős Mátyás atya elmékedései, beszédei, előadásai. Budapest, 2006. 53-54.

¹² Krajsovsky Gábor: Erdős Mátyás atya elmékedései, beszédei, előadásai II. (kézirat)
ISBN 978-963-08-5729-1

¹³ Krajsovsky Gábor: Erdős Mátyás atya elmékedései, beszédei, előadásai. Budapest, 2006. 63-64.

¹⁴ Ennek legfőképpen a szentmiséken, szentségimádásokon, mint legfontosabb liturgikus alkalmakkor tehetünk eleget.

Krajsovszky Gábor: Tégy minket is neked szentelt örök áldozattá!

---

lehetőségünk – miért ne élénk vele?¹⁵ A szentmisén végtelen érték van a kezünkben. Ha részt veszünk ebben az áldozatban, akkor valóban egy „lelki aranybányát” nyitunk ki. Szeretetből áldozattá lenni – erre tanít és ad erőt Krisztus a szentmiseáldozatban!¹⁶

Eugenio Pacelli pápai legátus¹⁷

---

¹⁵ Egyházközségi Tudósító, Árpádházi Szent Margit Plébánia Budapest, 1995. december, 16-19.

¹⁶ Erdős Mátyás – Epöl, 1985. december 1. (Aranymise)

¹⁷ A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Emlékkönyve. Szent István Társulat, Budapest 1938. 111.